

De COVID – 19 jaarrekening

Patrick Valckx

Partner KPMG Accountants

Bedrijfsrevisor - Accountant

Webinar 10 december 2020

Agenda

1 Finance en werkkapitaalbeheer 2 december 2020

2 Juridische aspecten en inzichten 3 december 2020

3 Fiscale maatregelen 8 december 2020

4 Boekhoudkundige inzichten 10 december 2020

Deel 1

Verantwoordelijkheden bestuurders -
economische beroepsbeoefenaars

Deel 2

De COVID-19 jaarrekening

Deel 3

Activering herstructureringskosten

Deel 4

Samenvatting wetsartikelen

Deel 5

Q & A

Patrick Valckx
Partner KPMG Accountants
pvalckx@kpmg.com

Verantwoordelijkheden bestuurders en economische beroepsbeoefenaars

Continuïteitsbeoordeling

Continuïteitsbeoordeling - going concern

Art. 2:52 WVV

- ✓ Gewichtige en overeenstemmende feiten die de continuïteit in het gedrang brengen
- ✓ Verplichte beraadslaging over herstelmaatregelen die de continuïteit waarborgen voor een minimumduur van 12 maanden
- ✓ Deze maatregelen moeten realistisch zijn!

Art. 3:4 en 3:6, §1, 6° WVV

- ✓ Indien uit de balans een overgedragen verlies blijkt
- ✓ Of uit de resultatenrekening gedurende 2 opeenvolgende boekjaren een verlies van het boekjaar blijkt
- ✓ Verplichte verantwoording te geven omtrent de toepassing van de waarderingsregels in going concern
- ✓ In het jaarverslag(grote ondernemingen) of toelichting (KMO's en microvennootschappen)

(Bijzonder) kritische beoordeling door het bevoegd bestuursorgaan

- ✓ Tantièmes, dividenden, inkoop eigen aandelen kapitaalvermindering, financiële dienstverlening
- ✓ Vermijden 'verarmen' van de vennootschap
- ✓ Liquiditeitstest op basis van cijfers uit het verleden is niet mogelijk! Veel groot belang hechten aan de prospectieve gegevens

Herstelmaatregelen bestuursorgaan → art.5:143(BV) – 6:119(CV) – 7:228 en 7:229(NV)

- ✓ Vennootschappen zullen mogelijks sneller in deze procedure terecht komen
- ✓ COVID-19 betreft gewijzigde omstandigheden → procedure heropstarten
- ✓ Herwaarderingsmeerwaarden bieden geen oplossing....

Verantwoordelijkheid bestuurders

Verliezen

Uitkeringstesten

Alarmbelprocedure

Beroepsbeoefenaars

Jaarverslag

KPMG

Continuïteitsbeoordeling - going concern (2)

Art. XX 23, §3 WER

- ✓ Gewichtige en overeenstemmende feiten die de continuïteit in het gedrang brengen
- ✓ Verplichte schriftelijke kennisgeving aan het bestuursorgaan met verzoek tot herstelmaatregelen
- ✓ Informatiemogelijkheid aan de Voorzitter van de Ondernemingsrechtbank ingeval géén antwoord binnen de maand of de maatregelen lijken onvoldoende

Grote en genoteerde vennootschappen → art. 3:4 en 3:6 WVV

- ✓ Beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden
- ✓ Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum.
- ✓ Omstandigheden die de ontwikkeling van aanmerkelijk kunnen beïnvloeden
- ✓ Continuïteit van de waarderingsregels

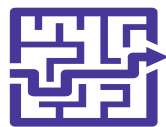

Jaarrekening in discontinuïteit...

Jaarrekeningen

- ✓ Vanaf 13 maart 2020 (?) of later

Beoordeling continuïteit

- ✓ Is eerstelijns verantwoordelijkheid bestuursorgaan

Continuïteit

- ✓ Vrijwaren continuïteit economische activiteit voor een minimumduur van 12 maanden

Discontinuïteit

- ✓ Oprichtingskosten volledig afschrijven
- ✓ Vaste en vlottende activa boeken aan vermoedelijke realisatiewaarde
- ✓ Vormen van voorzieningen voor alle kosten verbonden met de stopzetting van de werkzaamheden

Overzicht

Jaarrekeningen 31 december 2019 tot en met 12 maart 2020(?)

Gebeurtenissen na balansdatum

- ✓ Beoordeling bestuursorgaan
- ✓ Gebeurtenissen tot en met dag van de vastlegging door het bestuursorgaan
- ✓ Melding in de toelichting
 - VOL 6.14 of 6.20
 - VKT 6.9
 - MIC 6.6

Welke vermeldingen?

- ✓ Verplichte tijdelijke sluiting van het bedrijf
- ✓ (Substantiële) daling van de omzet
- ✓ Verlies van contracten
- ✓ Onderbreking van de productie
- ✓ Onbeschikbaarheid van personeel

Mogelijke COVID-19 impact

Jaarrekeningen vanaf 13 maart 2020(?), in praktijk 31 maart 2020

Aanpassingen aan de activa en passiva

- ✓ Duurzame niet-recurrente afschrijvingen en waardeverminderingen
- ✓ Voorzieningen voor niet-recurrente risico's en kosten
- ✓ Andere niet-recurrente bedrijfs-en financiële kosten

Activering onder 'oprichtingskosten' Voorwaarden herstructureringskosten

- ✓ Welbepaalde kosten die verband houden met een ingrijpende wijziging in de structuur of de organisatie
- ✓ Gunstige en duurzame invloed op de rentabiliteit of de activiteiten
- ✓ Verantwoording in de toelichting
- ✓ Afschrijving over maximaal 5 jaar

De COVID-19 jaarrekening

Aandachtspunten - achtergrond

Inleiding

- Negatieve impact COVID-19 pandemie op de resultaten van vele bedrijven
- De tijdelijke lockdown voor bepaalde sectoren en ondernemingen en andere maatregelen heeft aanleiding gegeven tot een substantiële terugval van de activiteiten
 - (Substantiële) daling van de omzet
 - Verlies van contracten
 - Onderbreking van de productie
 - Onbeschikbaarheid van personeel
 - Ontslagen

Inleiding (2)

- Gevolgen voor de boekhouding en jaarrekening van de getroffen ondernemingen
- In jaarrekeningen afgesloten vóór 31 maart 2020 (12 maart 2020?) worden de gevolgen van COVID-19 pandemie opgenomen als gebeurtenissen na balansdatum.
 - CBN-advies 2018/8 van 9 mei 2018 - Gebeurtenissen na afsluitdatum van het boekjaar

Onzekerheden

- Duurtijd van de lockdown en andere maatregelen
- Snelheid waarmee de economie opnieuw zal heropleven
- De mate en de duurtijd van de (financiële) steunmaatregelen van de Overheid voor deze uitzonderlijke en ongebruikelijke situatie

Waarderingsregels

Waarderingsregels

- Beslissing van het bestuursorgaan
- Waarderingsregels worden vastgelegd in de veronderstelling van continuïteit van de activiteiten
- De vastgelegde waarderingsregels moeten van het ene boekjaar op het andere identiek blijven en stelselmatig worden toegepast

Waarderingsregels (2)

– 3 mogelijke/verplichte uitzonderingen op deze regel

- Beslissing tot invereffeningstelling of het bedrijf (deels) stop te zetten of indien er niet meer kan van worden uitgegaan dat zij haar bedrijf zal voortzetten
- Indien in éénmalige uitzonderingsgevallen blijkt dat de toepassing van de wettelijke waarderingsregel niet leidt tot nakoming van het getrouw beeld van de jaarrekening, dan moet daarvan worden afgeweken ten einde te voldoen aan dit getrouw beeld
- Uit hoofde van belangrijke veranderingen in de activiteiten van de onderneming, in de structuur van haar vermogen of in de economische dan wel technologische omstandigheden, wanneer de vroeger gevolgde waarderingsregels niet langer aan het voorschrift van het getrouw beeld beantwoorden

Waarderingsregels (3)

– Voorwaarden van deze uitzonderingen

- Deze afwijkingen worden bij de waarderingsregels in de toelichting vermeld en verantwoord
- De geraamde invloed ervan op het vermogen, de financiële positie en het resultaat van de onderneming wordt vermeld bij de waarderingsregels in de toelichting bij de jaarrekening over het boekjaar waarin de afwijkende waarderingsregel voor het eerst wordt toegepast

– Bewaarplaatsen waarderingsregels

- Inventarisboek
- Verslagenboek
- Toelichting van de jaarrekening (samenvatting)

Aanpassingen aan de balans en de resultatenrekening

Mogelijke/verplichte aanpassingen

- Activering van rente op vreemd vermogen (intercalaire interesten) op voorraden en bestellingen in uitvoering
 - Activering rente op vreemd vermogen enkel mogelijk indien betrekking op de normale productieperiode van deze voorraden of de normale uitvoeringstermijn van deze bestellingen in uitvoering
 - In die mate waar ondernemingen hun bedrijfsactiviteiten hebben moeten opschorten, is activering van rente op vreemd vermogen op voorraden en bestellingen in uitvoering niet langer geoorloofd gedurende de afwijkende (verlengde) productieperiode
- Voorzieningen voor (niet-recurrente) risico's en kosten
 - De boeking van een algemene voorziening voor de COVID-19 pandemie is niet toegestaan
 - **Mogelijke voorzieningen**
 - Ontslagvergoedingen
 - Huurkosten voor winkels die gesloten worden

Mogelijke/verplichte aanpassingen (2)

- Mogelijke voorzieningen (vervolg)
 - Contractuele schadevergoedingen ingeval laattijdige leveringen
 - De verplichtingen die mogelijks op de onderneming rusten inzake werkloosheid met bedrijfstoelag
 - Aleatoire waardering
 - Bij gebrek aan objectieve beoordelingscriteria mag géén voorziening ten laste van de resultatenrekening geboekt worden, ten einde het getrouw beeld niet in het gedrang te brengen (*uitzondering CBN...*)
 - Vermelding in de toelichting van de jaarrekening wanneer de bedragen belangrijk zijn
- Bestaande geboekte herwaarderingsmeerwaarden
- **Kritische evaluatie vanuit het voorzichtigheidsprincipe in deze onzekere tijden**
 - De geboekte herwaarderingsmeerwaarden moeten gerechtvaardigd zijn door een blijvende overeenkomstige productiviteit of rendabiliteit, op grond waarvan het betrokken materieel vast actief voldoende rentabiliteit dient te genereren die toelaat de hogere afschrijvingskost ingevolge de herwaardering te dragen

Mogelijke/verplichte aanpassingen (3)

– Immateriële vaste activa

- Andere dan van derden verworven immateriële vaste activa worden geboekt tegen vervaardigingsprijs voor zover deze niet hoger is dan een voorzichtige raming van de gebruikswaarde of het toekomstig rendement
- Het bestuursorgaan moet opnieuw een geactualiseerde inschatting maken van de gebruikswaarde of van het toekomstig rendement van deze activa en desgevallend de balanswaarde van deze activa aanpassen (naar beneden)

– (Niet-recurrente) afschrijvingen

- Voor immateriële en materiële vaste activa met beperkte gebruiksduur wordt overgegaan tot aanvullende of niet-recurrente afschrijvingen wanneer, ingevolge hun technische ontwaarding of wegens de wijziging van economische of technologische omstandigheden, hun boekhoudkundige waarde hoger is dan hun gebruikswaarde voor de onderneming
- Idem voor eventueel buiten gebruik gestelde of niet meer duurzaam tot de activiteit van de onderneming bijdragende materiële vaste activa om rekening te houden met de waarschijnlijke realisatiewaarde ervan

Mogelijke/verplichte aanpassingen (4)

– (Niet-recurrente) waardeverminderingen

- Op immateriële en materiële vaste activa met onbeperkte gebruiksduur
- Op deelnemingen en aandelen die in de rubriek 'Financiële vaste activa' zijn opgenomen
 - Alle intercompany-verrichtingen en -saldi vragen een kritische analyse en evaluatie
- Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, die in de rubriek 'Financiële vaste activa' zijn opgenomen, zo er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling hiervan op de vervaldag
- Op de vorderingen terugbetaalbaar op méér dan een jaar en op ten hoogste een jaar, zo er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling hiervan op de vervaldag
 - Circulaire 2020/C/45 van FOD Financiën dd. 20/03/2020

Mogelijke/verplichte aanpassingen (5)

- (Niet-recurrente) waardeverminderingen (vervolg)
 - Op geldbeleggingen en liquide middelen worden waardeverminderingen toegepast **wanneer de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de aanschaffingswaarde**. Aanvullende waardeverminderingen worden geboekt om rekening te houden hetzij met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde, hetzij met de risico's inherent aan de aard van de betrokken producten of van de gevoerde activiteit
 - Kritische analyse en evaluatie van edele metalen en kunstwerken

Mogelijke/verplichte aanpassingen (6)

– Voorraden

- Als gevolg van de COVID-19 pandemie zou de marktwaarde van bepaalde grond- en hulpstoffen, gereed product en voor verkoop bestemde onroerende goederen (substantieel) lager kunnen zijn dan de aanschaffingswaarde op afsluitdatum
- Voor goederen in bewerking worden waardeverminderingen toegepast, **indien hun vervaardigingsprijs, vermeerderd met het geraamde bedrag van de nog te maken kosten hoger is dan de nettoverkoopprijs** op de datum van de jaarafsluiting
- **Aanvullende waardeverminderingen** te boeken om rekening te houden met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde of met de risico's inherent aan de aard van de betrokken producten of van de gevoerde activiteit

Mogelijke/verplichte aanpassingen (7)

– Bestellingen in uitvoering

- Ten aanzien van de bestellingen in uitvoering worden waardeverminderingen toegepast, **indien hun vervaardigingsprijs, vermeerderd met het geraamde bedrag van de nog te maken kosten, hoger is dan de in de overeenkomst bedongen prijs**
- **Aanvullende waardeverminderingen** geboekt op de bestellingen in uitvoering, om rekening te houden hetzij met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde, hetzij met de risico's inherent aan de aard van de betrokken producten of van de gevoerde activiteiten
- Voor de risico's en kosten verbonden aan de verdere uitvoering van deze bestellingen worden **voorzieningen gevormd**, voor zover deze risico's niet zijn gedekt door bovenvermelde waardeverminderingen

Mogelijke/verplichte aanpassingen (8)

– Uitgestelde belastingen

- Als gevolg van negatieve aanpassingen in de resultatenrekening zal de belastbare basis (aanzienlijk) lager zal zijn voor getroffen ondernemingen
- Het gepassiveerde bedrag van de uitgestelde belastingen **mag in dit geval aangepast worden** ingevolge deze gewijzigde fiscale toestand

Mogelijke/verplichte aanpassingen (9)

– Leasingcontracten op balans

- Getroffen ondernemingen hebben vaak tijdelijke werkloosheid voor hun personeel ingeroepen of, al dan niet verplicht, *'homeworking'* toegepast
- Vele ondernemingen hebben met de leasinggever mogelijk afwijkende contractuele bepalingen afgesproken
 - Betalingsuitstel zonder de looptijd van het leasingcontract te verlengen
 - Verlenging van de initiële looptijd van de contracten, met eenzelfde periodisch te betalen vergoeding
- Mogelijke aanpassingen
 - Aanpassing kortlopende leasingschuld naar lange termijn
 - De afschrijvingstermijn van de leasingcontracten kan door een beslissing van het bestuursorgaan verlengd worden

Mogelijke/verplichte aanpassingen (10)

– Vervallen schulden

- Belastingenschulden en RSZ-schulden waarvoor een betalingsuitstel werd verkregen worden beschouwd als vervallen schulden en bijgevolg op te nemen in de toelichting
 - VOL-kap en VOL-inb 6.9 codes 9072 en 9076

– Leningen

- Vele ondernemingen hebben beroep gedaan op de wettelijke regeling tot betalingsuitstel voor hun kapitaalaflossingen
- Afhankelijk van de aangepaste contractuele voorwaarden dienen de grootboekrekeningen onder de (sub)rubrieken 17 en 42 in overeenstemming worden gebracht
 - Betalingsuitstel kapitaalsaflossing met verlenging looptijd lening
 - Betalingsuitstel zonder verlenging looptijd lening (verhoogde aflossingen na uitstelperiode)

Overige aandachtspunten

- Volstorting inbreng (BV en CV) of kapitaal (NV) → art.1:9, §1 WVV
 - Iedere vennoot is aan de vennootschap verschuldigd wat hij beloofd heeft in te brengen
 - Bestuursorgaan kan het niet volstort gedeelte opvragen
- **Vergelijkbaarheid van cijfers** Bedragen in de jaarrekening van het boekjaar en het voorafgaande boekjaar moeten vergelijkbaar zijn
 - 2 mogelijkheden
 - Optie tot aanpassing van de cijfers van het vorig boekjaar met het oog op hun vergelijkbaarheid
 - Indien bovenstaande optie niet wordt weerhouden, dan moet de toelichting de nodige gegevens bevatten om een vergelijking mogelijk te maken
- Volledigheid van de geboekte financiële steunmaatregelen
- Evolutie van de slotkoersen vreemde punten

Overige aandachtspunten (2)

- Waardering van afgeleide financiële instrumenten
- Berekening van de groottecriteria
- Volledigheid van de rechten en verplichtingen in de boekhouding en jaarrekening (klasse 0)

Activering herstructureringskosten

Herstructureringskosten - definitie

- Art. 3:36 KB 29.04.2019/WVV
- Welbepaalde kosten die verband houden met een ingrijpende wijziging in de structuur of de organisatie → niet-recurrente kosten
- Kosten moeten ertoe strekken een gunstige en duurzame invloed te hebben op de rentabiliteit of de activiteiten van de vennootschap
- Verantwoording in de toelichting dat aan deze voorwaarden is voldaan
- Activering door ze op een zichtbare wijze in mindering te brengen van de bedrijfs- of financiële kosten
- Afschrijving over maximaal 5 jaar

Herstructureringskosten - welke kosten?

- Opzegvergoedingen personeel → wanneer de desbetreffende werknemers individueel op de hoogte zijn gebracht
- Niet-recurrente afschrijvingen met betrekking tot sluiting winkel(s) of productielijn(en)
- Verhuiskosten
- Herscholingskosten personeel
- Externe adviseringskosten met de uitwerking van het herstructureringsplan
- Kosten hervorming IT-platform

CBN-advies 2011/24 Herstructureringskosten – Verwerking in de jaarrekening

Herstructureringskosten - welke kosten? (2)

- Activering personeelskosten kan enkel in die mate dat er **geen prestaties tegenover staan**
 - Sluiting winkels bij einde huurcontract → personeelskosten tot de effectieve sluiting zijn operationele kosten
 - Vergoedingen management voor het uitwerken van het herstructureringsplan → zijn operationele kosten
 - Opzegvergoedingen voor management → mogelijkheid tot activering
- Operationele verliezen zijn niet vatbaar voor activering (geen blijvende en gunstige weerslag op de toekomstige rentabiliteit van de vennootschap)

Samenvatting wetsartikelen KB 29.04.2019/WVV

Artikelen KB/WWV

- Activering van rente op vreemd vermogen (intercalaire interesten) op voorraden en bestellingen in uitvoering → art. 3:16
- Voorzieningen voor (niet-recurrente) risico's en kosten → art. 3:11 en 3:32
- Bestaande geboekte herwaarderingsmeerwaarden → art. 3:34 en 3:35
- Immateriële vaste activa → art. 3:38
- (Niet-recurrente) afschrijvingen → art. 3:39 en 3:42
- (Niet-recurrente) waardeverminderingen op immateriële vaste activa met onbeperkte gebruiksduur → art. 3:39, §2
 - Op materiële vaste activa met onbeperkte gebruiksduur → art. 3:42, §2 KB 29.04.2019 / WWV
 - Op deelnemingen en aandelen die in de rubriek 'Financiële vaste activa' zijn opgenomen → art. 3:44, §2 KB 29.04.2019/WWV.

Artikelen KB/WW (2)

- (Niet-recurrente) waardeverminderingen op materiële vaste activa met onbeperkte gebruiksduur → art. 3:42, §2
- (Niet-recurrente) waardeverminderingen op deelnemingen en aandelen die in de rubriek 'Financiële vaste activa' zijn opgenomen → art. 3:44, §2
- (Niet-recurrente) waardeverminderingen op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, die in de rubriek 'Financiële vaste activa' zijn opgenomen → art. 3:44, §2 , tweede lid
- (Niet-recurrente) waardeverminderingen op de vorderingen terugbetaalbaar op méér dan een jaar en op ten hoogste een jaar → art. 3:46
- (Niet-recurrente) waardeverminderingen op geldbeleggingen en liquide middelen → art. 3:52 en 3:53

Artikelen KB/WWV (3)

- Voorraden → art. 3:47 en 3:48
- Bestellingen in uitvoering → art. 3:49 en 3:50
- Uitgestelde belastingen → art.3:54
- Vervallen schulden in de toelichting → art.3:82, X., C.1.
- Vergelijkbaarheid van cijfers → art.3:59, tweede lid

Q&A

Contact

Patrick Valckx

Partner

Bedrijfsrevisor - Erkend Boekhouder

KPMG Accountants

Luchthaven Brussel

Nationaal 1K

1930 Zaventem

België

Epicialaan 6

2980 Zoersel

België

pvalckx@kpmg.com

Tel.: +32 2 708 48 98

+32 3 384 29 09

GSM: +32 495 59 33 58

Bedankt voor uw
aandacht

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

© 2020 KPMG Accountants, een Belgische CVBA, en lid van het KPMG netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn met KPMG International Cooperative ("KPMG International"), een Zwitserse entiteit. Alle rechten voorbehouden. Gedrukt in België,